

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum in Ecclesia sit aliquis thesaurus satisfactionum, ex meritis & satisfactionibus Christi & Sanctorum, cuius dispensatio in concedendis indulgentijs interueniat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Christianæ studium & amorem; præsertim cum ea sit hominû conditio, vt sensim rigor disciplina languescat, & à pœnitentijs subeundis magis magisque abhorreat, vt merito oportuerit mitiori modo illorum saluti tandem consulere.

Ex dictis patet, vsum Indulgentiarum non esse recentem, neque à quadringentis annis primùm exortum, sed iam inde à temporibus Apostolorû extitisse, etsi parciozem, quam ab annis 500. in quo decepti sunt quidam Catholici, qui putârunt à 400. vel 500. annis earum vsum cepisse; hoc enim verum non esse patet ex suprâ dictis. Nam Alexander III. in illo Capitulo *Quod autem*, De pœnitentijs & remissionibus, loquitur de Indulgentijs tanquam de re iam pridem vsitatâ. Similiter Innocentius III. in Concilio magno Lateranensi. Ante tamen illud tempus parcior fuit earû vsus, eò quod primis temporibus fideles essent feruentiores, & promptiores ad sua peccata vindicanda. Vnde Patres illam seueritatem pœnitentiarum retinuerunt quamdiu licuit. Verùm vbi ceperunt abhorreere omnino ab illa asperitate, & languescere ad bona opera, necessarium fuit aperire thesaurum Indulgentiarum, vt saltem hac benignitate allecti, studium religionis Christianæ, & suam salutem non negligerent. Quò fit, vt, si moderatè fuerint, non eneruent disciplinam Ecclesiasticam, sed potiùs corroborent, dum eul-tum pietatis in fidelibus excitant.

D V B I V M I I.

Virum in Ecclesia sit aliquis thesaurus satisfactorum ex meritis & satisfactionibus Christi & Sanctorum, cuius dispensatio in concedendis Indulgentijs interueniat?

Negar. Maronius & Angelus.

Franciscus Maronius inter Catholicos negat extare huiusmodi thesaurum, quem sequitur Angelus Verbo *Indulgentia*, num. 9. Fundamentum eorum est, quia merita Christi plenè illi sunt remunerata: propter enim illa exaltatus est, & accepit nomen, quod est super omne nomen, ad Philip. 2. Sanctorum quoque merita fuerunt ipsis remunerata, etiam supra condignum: quare ex his nihil superest, quod alijs applicetur.

Afferio est Catholica.

Clemens VI.

Leo X.

Respondeo & Dico Primò: Certum est in Ecclesia esse quendam thesaurum, qui consistit primariò meritis & satisfactionibus Christi: secundariò meritis & satisfactionibus Sanctorum. Est definita à Clemente VI. Extrauag. *Unigenitus*, vbi dicitur, *Christum per copiosissimam sui sanguinis effusionem, infinitum thesaurum Ecclesia militati reliquisse, ad cuius thesauri cumulum B. Dei Genitricis, omniamque electorum à primo iusto vsque ad vltimum merita, administratum prestare noscuntur.* Et à Leone X. in Bulla damnationis articulorum Lutheri; vbi inter cæteros damnatur iste articulus 17. *Thesaurus Ecclesie, vnde Papa dat Indulgentias, non est Christi & Sanctorum.*

Prob. de satisfactoribus Christi.

Probatur de meritis & satisfactionibus Christi: Quia hæc sufficiunt pro exhauriendis totius mundi peccatis, tam secundum pœnam, quam secundum culpam, modo applicentur: si enim omnes crederent & baptizateatur, Christi satisfactoribus per baptismum applicata omnia debitum pœnarum colerent.

De Satisfactionibus Sanctorum, Probatur Pri-

mò: Quia in operibus bonis est vis merendi, & vis satisfaciendi, quæ duo sunt distincta, vt supra dictum est. Sanctis autem, etsi plenè & supra condignum opera bona sint remunerata quoad vim meritoriam, non tamen remunerata sunt quoad vim satisfactoriam; non enim tantum pœnarum debebant, quantum persoluerunt; vt patet ex illo Job. 6. v. 1. *Vtinam appenderentur peccata mea quibus iram merui, & calamitas quam parui, in statera. Quasi arena maris hæc grauior appaveret.* Patet etiam ex afflictionibus B. Virginis, quæ nunquam peccauit. Nullo etiam modo credibile est, S. Ioannem Baptistam, Apostolos, Martyres, & alios sanctissimos viros, qui plurima perpessi sunt, omnem illam afflictionem ex debito subisse. Manent ergo hæc afflictiones Christi & Sanctorum in acceptance diuina ad aliorum vtilitatem. Et hæc ratione vocantur thesaurus.

Prob. de satisfactoribus Sanctorum.

Probatur Secundò: Bona opera & afflictiones Sanctorum non solum merentur, vt ipsis detur præmium, quod ex iustitia debetur; sed etiam, vt illorum causâ Deus etiâ alijs beneficiat: id enim obsequijs amicorum iure amicitie debetur. Ergo etiâ si poneremus illa esse plenè remunerata quoad debitum iustitiæ, tamen non sunt plenè remunerata quoad debitum amicitie. Ergo sic semper manent in acceptance diuina, vt vltèrius remunerationem accipiant.

Ex dictis patet solutio rationis Francisci Maronij de meritis Sanctorum. Quòd autem ait de meritis Christi, omnino falsum est. Non enim hæc plenè remunerata sunt ipsi Christo quoad debitum iustitiæ, vt alibi dictum est; præsertim cum ipsius meritum non fuerit destinatum ad ipsi gloriam promerendam, sed ad generis humani salutem.

Thesaurus hic nunquam potest deficere.

Dico Secundò: Hunc thesaurum nunquam posse deficere. Est communis Doctorum. Probatur: Quia merita & satisfactiones Christi non possunt exinaniri, cum superent omnem omnium hominum malitiam: sunt enim per se infinita virtutis, tum in ratione meriti, tum in ratione satisfactionis. Merita verò & satisfactiones Sanctorum, etsi exhauriri possint, quatenus illis ex iustitia aliquid debitum esse potest; non tamen exhauriri possunt quatenus iure amicitie, & ex congruo illis aliquid debetur. Nam illis amicitia aterna est cum Deo, semperque decet Dei charitatem & liberalitatem, vt propter amicorum suorum merita & patientiam semper beneficiat ijs, qui ad ipsorum opem confugiunt. Itaque non possunt exhauriri quoad vim impetrandi, quam habent ex congruo.

Ecclesia habet potestatem ex hoc thesauro dispensandi.

Dico Tertio: In Ecclesia esse potestatem ex hoc thesauro fidelibus dispensandi: Definitur à Clemente VI. suprâ, vbi dicitur: *Quem thesaurum non in sudario repositam, non in agro absconditum, sed per B. Petrum celi Clauigerum, eiusque successores, suos in terris vicarios, commisit fidelibus salubriter dispensandum.*

Ratio est, Primò: Quia in omni Republica perfecta debet esse potestas dispensandi bona communia. Atqui hic thesaurus, sicut & Sacramenta, pertinet ad bona communia Ecclesie. Secundò: Dominus Ecclesie reliquit potestatem dispensandi Sacramenta, & per Sacramenta ipsius merita ad remissionem culpæ & pœnæ aeternæ, idque etiam in suos inimicos: ergo multò magis reliquit illi potestatem dispensandi ex causa ipsius satisfactoribus.

satisfactionis in suos filios & viua membra, ad remissionem poenae temporalis. Si enim iudicauit Ecclesiam suam dignam tam magna potestate dispensandi, cur negauerit illi minorem? Neque necesse erat vt haec dispensatio fieret per Sacramenta, cum remissio poenae temporalis non requiratur gratiae infusionem. Tertio: Quia dubitandum non est, quin Sanctorum, dum in hac vita erant, voluntas fuerit, saltem implicita, vt labores & passiones illorum, quantum fieri posset, prodesse omnibus Ecclesiae membris; vt colligi potest ex locis Cypriani supra nu. 4. citatis.

11 Aduertendum tamen est: Etsi satisfactiones Christi & Sanctorum diuerso modo nobis valeant, tamen Sanctorum satisfactiones non solum nobis applicantur, vt efficiamur digni, qui a poenis peccatorum nostrorum pretio sanguinis Christi liberemur, vt quidam docuerunt: sed etiam per illas redimuntur ipsae poenae, quamuis ex congruo, dum nobis applicantur. Nam si ipsum debitum poenae praecise consideretur, id est, non vt est in alio subiecto, offertur Deo per satisfactiones Sanctorum aequalens: nam ipsi Sancti in seipsis tantundem poenarum per huiusmodi afflictiones ex condigno redimere potuissent. Neque ideo ipsi dicuntur sui ipsorum, vel aliorum Redemptores, nisi secundum quid; id est, secundum quoddam debitum poenae temporalis, idque sub Christo, quomodo Eleemosynis, & alijs bonis operibus dicuntur redimi peccata: Daniel. 4. Prouer. 16. Nam hanc virtutem acceperunt ex gratia Christi, quae merito passionis illius collata est: vnde ipse ubique censetur principalis causa.

12 Ideo tamen non sunt proprie nostri redemptores.

13 Papa & Concilium Generale dant Indulgentiam plenariam.

14 Episcopi quantam dare possunt.

DVBIVM III.

Quinam in Ecclesia habeant potestatem conferendi Indulgentias?

Respondeo & Dico Primo: Summus Pontifex, hoc ipso quo legitime est electus, iure diuino habet plenitudinem potestatis in Indulgentijs conferendis, siue tunc habeat ordinem Episcopatus, siue non. Est certa & communis. Patet: quia hoc ipso, quo legitime eligitur, accipit immediatè à Christo omnem potestatem iurisdictionis, quam Christus Ecclesiae concessit. Potestas autem Indulgentiarum est potestas iurisdictionis, non Ordinis, cum extra Sacramentum dentur Indulgentiae: ergo

Dico Secundo: Etiam Concilium Generale habet potestatem concedendi plenariam Indulgentiam. Ita Nauar. Tractatu De Indulgentijs, notabili 31. num. 2. & Sotus d. 21. q. 1. art. 2. Ratio est: Nam huius Concilij est summa in vniuersam Ecclesiam, quamuis sub Pontifice, auctoritas, idque ex coitione & consensu conuenientium.

Dico Tertio: Episcopi etiam habent potestatem Indulgentiarum, sed restrictam. Nam Innocentius III. in Concilio magno Lateranensi statuit, vt Episcopi in Basilicarum dedicatione non vltra annum, in anniuersario verò dedicationis non nisi 40. dies de iniunctis poenitentijs Indulgentias concedere possint; iubetque hanc mensuram etiam in caeteris non excedi. Vbi illud, De iniunctis, etiam ad annum referri debet, iuxta Doctorum explicationem. Vide Capit. Cum ex eo, de Poenitentijs & remissionibus.

Quod si ipsi praedictum modum exceperint,

Indulgentiae vires non habebunt; vt patet ex declaratione Bonifacij VIII. Cap. Indulgentia, de Poenitentijs & remissionibus, in 6. Notandum tamen: Quod talis concessio valebit quoad eam partem, quam iure poterant dare. Nam Vtile ab inutili separari potest; vt ibidem probat efficaciter Glossa citans Panormitanum, & Ioan. Andream. Idem sentit Nauarrus notab. 31. num. 16. Siluester verbo Indulgentia, num. 15. Sotus dist. 21. q. 2. art. 2. & plerique alij. Nulla enim est ratio, cur Pontifex velit talem concessionem esse irritam, etiam ex ea parte, quae iuri non repugnat.

Aduerte: Episcopum non posse dare Indulgentias, nisi suis subditis; vt expressè habetur in Capit. Quod autem, de Poenit. & remission. in 6. Ex eodem tamen Capitulo rectè colligitur, Indulgentias Episcopi posse prodesse non subditis, de licentia proprii Iudicis, id est, proprii Episcopi.

An autem Parochus possit suo subdito facere hanc potestatem accipiendi Indulgentias ab alieno Episcopo, est dubium. Quidam existimant non posse. Ita Corduba q. 11. de Indulgentijs & Speculator in Cap. Nostrum, de Poenitentia & remissionibus. Probabile tamen est, posse dare. Ita tenet Nauar. notab. 31. num. 13. & Paludanus dist. 20. q. 4. ar. 3. Ratio est: quia Parochus potest alteri suum subditum in fauorabilibus subijcere, cum id non cedat in vllum praedictum proprii Episcopi.

Dices, Si Episcopus solum potest dare Indulgentias suis subditis, ergo Religiosi exempti non possunt obtinere Indulgentias Episcoporum.

Respondeo, Negando Consequentiam, quia exemptio concessa est in fauorem exemptorum; nempe in onerosis, non autem in fauorabilibus, si ipsi in illis se velint subijcere. Docet hoc Corduba q. 11.

Dico Quarto: Archiepiscopi possunt concedere Indulgentias non solum in sua Diocesi, sed etiam per totam Prouinciam, id est, in Diocesis Suffraganeorum. Patet ex Capit. Nostrum, de Poenitentia & remissionibus. Pari modo Primas intra limites sui Primatus, vt Archiepiscopus Toletanus per totam Hispaniam; Legatus intra limites suae legationis. Ita Nauar. notab. 31. num. 3. Vide eundem nu. 17. de summo Poenitentiaro & Cardinalibus, qui possunt concedere centum dies, non iure scripto, sed Pontificis concessu.

Dico Quinto: Inferiores Episcopis, vt sunt Archidiaconi, Decani, Abbates, Parochi, nullam habent ordinariam potestatem Indulgentias concedendi. Vide Capitulum. Accedentibus, De excessibus Praelatorum. Imò nec Episcopi Vicarius generalis, vt docet Nauar. notab. 31. num. 6. & sequentibus.

Vtrum verò Capitulum Sede vacante hanc potestatem habeat, dubium est. Multi negant; sed probabilius videtur, habere, vt docet Nauar. n. 7. cum Panormitano. Ratio est; quia Capitulum succedit in totam iurisdictionem Episcopi Sede vacante, exceptis ijs, quae iure excipiuntur: atqui ius non excipit Indulgentiarum potestatem.

Notandum est: Quosdam Doctores existimare Confessorè posse in foro poenitentiae Indulgentias dare, dicendo, quando imponit poenitentiam impono tibi hanc poenitentiam, V. G. Septem Psalmos Poenitentiales, & dispense tecum super residuo poenitentiae, quam deberes. Ita tenet Summa Rosella, verbo Indulgentia, n. 28. Angelus nu. 5. Armilla nu. 2. Item Archidia-

si modum excedant.

Si deest alieno subdito.

Cum venia Parochi.

Religiosi exempti eas lucrantur.

14 Quid possunt Primas, Cardinalis, &c.

Quid possunt inferiores Episcopi.

Quid Capitulum Sede vacante.

15 Quo Confessor in foro poenitentiae.